

“Kunnen onze kinderen
straks ook nog genieten
van de planeet?”

Antwoorden

Magazine voor alle deelnemers

Winter 2021

Judith Wijnen:
"Ik vind het belangrijk
dat Pensioenfonds ING
inzet op groene
initiatieven."

Inhoud

"Hoe zorgen jullie ervoor dat onze kinderen straks ook nog kunnen genieten van onze planeet?"

4

En vijf andere vragen van deelnemers.

To the point

Wie krijgt er iets bij? · Op deze datums ontvangt u pensioen in 2022 · Zo tevreden bent u over het Fonds.

7

Het is uw vermogen, dus uw mening telt!

Pensioenfonds ING peilt uw mening over maatschappelijk verantwoord beleggen met regelmaat · twee deelnemers vertellen hoe zij het zien.

11

Boudewijn Liesker:

"Ik snap dat het niet in één keer kan. Je moet er naartoe werken."

Want daar draait het om: niet alleen andere energie, maar ook minder.

12

Hoe gaat maatschappelijk beleggen in zijn werk?

En wat hebben we bereikt?

14

Het Bestuur besluit in december over de verhoging van alle pensioenen. Dat is eerlijker voor iedereen.

Jaap van der Pol:
"Mijn vrouw en ik zijn
vrijwilliger bij twee
kindertehuizen in
Borneo."

Boudewijn Liesker:
"Minder energie
gebruiken,
daar draait het om.
Het Fonds moet
volledig vergroenen."

Colofon

Antwoorden, het magazine van Stichting Pensioenfonds ING, verschijnt drie keer in 2021. Deze uitgave is bestemd voor alle gewezen deelnemers van het Fonds. Met dit magazine geeft het Fonds u antwoorden op vragen over uw pensioen en actuele thema's.

Eindredactie: Bestuursbureau Pensioenfonds ING **Concept:** Reach Communications **Tekst & opmaak:** AZL communicatie **Fotografie:** Verse Beeldwaren
Om onnodig afval te voorkomen bieden we u dit magazine aan zonder wikkel of plastic verpakking.

Reageren?

Wilt u reageren op de inhoud van dit magazine? Of wilt u een volgende keer meewerken aan dit blad? Stuur dan een e-mail naar communicatie@pfing.nl

Ons belegd vermogen maakt ons verantwoordelijk

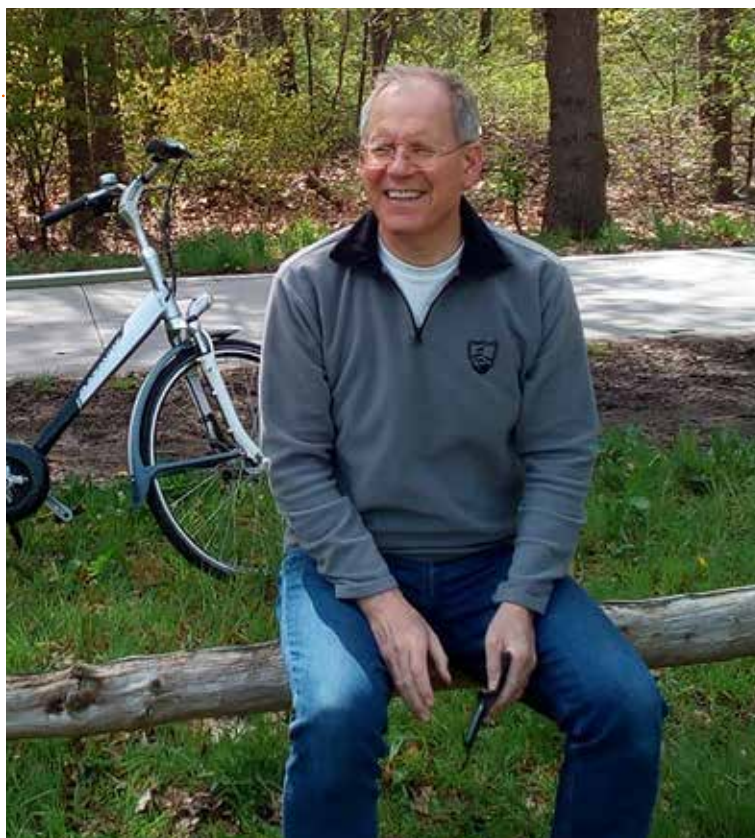
Maatschappelijk verantwoord beleggen en het klimaat; ze staan volop in de belangstelling. De Verenigde Naties roepen landen op alles te doen om een verdere temperatuurstijging te voorkomen. Het kabinet gaat investeren om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Toezichhouders vragen pensioenfondsen wat ze doen op dit vlak.

Ons belegd vermogen van ruim € 30 miljard brengt verantwoordelijkheid met zich mee. We spreken bedrijven dan ook aan op hun gedrag, we sluiten bedrijven uit en we onderzoeken of we de beleggingsportefeuille kunnen aansluiten op de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs.

Laat ik voorop stellen dat het belegd vermogen niet van het Bestuur is en ook niet van het Fonds, maar van en voor u, onze deelnemers. Om alle pensioenen ook in de toekomst te kunnen betalen is rendement nodig. Dat willen we op maatschappelijk verantwoorde wijze behalen. Ik hoor vaker dat dat ten koste zou gaan van het rendement. Wij geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen hand in hand kan gaan met onze financiële doelen. Op p. 4 leest u er meer over.

Juist omdat het vermogen van en voor u is, onderzochten we vier jaar geleden welke thema's u belangrijk vond: mensenrechten, anti-corruptie, klimaat, gezondheid en arbeidsrechten. Volgend jaar herhalen we dit onderzoek. Uw mening telt! Zo beleggen we met aandacht voor de thema's die u belangrijk vindt én met voldoende rendement om onze financiële doelen te halen.

Uit uw reacties blijkt dat u niet allemaal vóór maatschappelijk verantwoord beleggen bent. Of misschien wel vóór het beschermen van mensenrechten, maar niet direct vóór het reduceren van CO₂-uitstoot. Op p. 13 licht Jaap van der Pol zijn visie toe. Anderen vinden juist dat we nog veel meer moeten doen.

Boudewijn Liesker roept op p. 12 op om sneller te vergroenen. Wilt u hierover met ons in gesprek? Meldt u dan aan voor de klankbordsessies. Op p. 11 vindt u meer informatie.

Pensioenfonds ING wil verder gaan op de ingeslagen weg, waarbij we uw mening meenemen. Uiteindelijk beleggen we voor een goed pensioen voor u, nu en voor de toekomst.

Met een hartelijke groet,

Wim van Iersel

Uitvoerend Bestuurder Pensioenfonds ING
wimvaniersel@pfig.nl

PENSIOENFONDS ING GEEFT ANTWOORD

"Hoe zorgen jullie ervoor dat onze kinderen straks ook nog kunnen genieten van de planeet?"

En vijf andere vragen van deelnemers

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een onderwerp dat ook u bezighoudt. Dat blijkt wel uit de vele vragen die Pensioenfonds ING over dit onderwerp ontvangt. De meestgestelde vragen zetten we graag voor u op een rij. De antwoorden kunt u lezen op www.pensioenfondsing.nl/antwoorden

De vraag van Judith aan Pensioenfonds ING:

“Kunnen onze kinderen straks ook nog genieten van de planeet?”

“Ik werk als orthopedagoog bij Koninklijke Visio. Dat past heel goed, want ik heb een passie voor kinderen die een steuntje in de rug nodig hebben. Ik vind het belangrijk dat Pensioenfonds ING zijn verantwoordelijkheid neemt in de klimaatdoelstellingen door bepaalde beleggingen te stoppen en door in te zetten op groene initiatieven.”

Wij nemen onze verantwoordelijkheid

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een integraal onderdeel van het beleid van Pensioenfonds ING. Wij hechten waarde aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid als institutionele belegger. Niet voor niets draagt ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen de titel ‘Geef de aarde door’. Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die voorziet in de behoeften van iedereen zonder het vermogen van toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun behoeften te voorzien.

Bedrijven waarin we beleggen moeten voldoen aan de milieuprincipes van de Verenigde Naties en van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de OESO.

Judith Wijnen, 64 jaar

Wij bekijken verder hoe we onze beleggingsportefeuille in lijn kunnen brengen met het Klimaatakkoord van Parijs. Zo hebben we de CO₂-voetafdruk van onze aandelenportefeuilles en bedrijfsobligatieportefeuille verlaagd en willen we deze nog verder verlagen. Ook gaan we kijken of we meer kunnen beleggen in bedrijven die de energietransitie bevorderen.

Daarnaast bespreken we de milieu- en klimaatprestaties met onze vermogens-

beheerders. We praten met bedrijven die de milieuprincipes schenden en met de grootste CO₂-uitstoters in onze portefeuille. Als we vinden dat dat niet genoeg oplevert, kunnen we hen uitsluiten en er niet langer in beleggen.

Sibrand Drijver,
Beleggingsstrateeg

1 “Als ik het er niet mee eens ben, kan ik mijn pensioen bij Pensioenfonds ING dan elders onderbrengen?”

2 “Waarom stopt Pensioenfonds ING niet per direct met fossiele energie?”

Ben Donninger, 64 jaar

De vraag van Ben aan Pensioenfonds ING:

“Levert maatschappelijk verantwoord beleggen wel voldoende rendement op?”

“Een pensioenfonds heeft maar één doel: een zo hoog mogelijk rendement halen voor de ouderdagvoorziening van zijn deelnemers. Maatschappelijk verantwoord beleggen helpt dan niet en het heeft vervelende bijwerkingen, zoals de stijgende energieprijzen. Hierdoor zal alles duurder worden. Zo worden de deelnemers benadeeld door hun eigen pensioenfonds.”

Staat uw vraag over maatschappelijk verantwoord beleggen er niet bij?

Stuur een e-mail naar communicatie@pfig.nl

Duurzaamheid en rendement gaan hand in hand

Duurzaamheid en rendement gaan hand in hand, daar geloven wij in. Een recent onderzoek van denktank Netspar laat ook zien dat maatschappelijk verantwoord beleggen niet ten koste gaat van rendement.

Ons financiële doel is dat we met onze beleggingen voldoende rendement behalen om uw pensioen te kunnen betalen en om uw pensioen te kunnen verhogen (toeslagverlening). We nemen niet meer risico dan nodig is om dat rendement te kunnen behalen. Bij onze beleggingen houden wij rekening met de invloed op milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Wij zijn van mening dat organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen op lange termijn beter presenteren dan organisaties die dat niet doen.

Pensioenfonds ING heeft overigens geen invloed op de energieprijzen.

Rens Bakker,
Investment Manager

3 “Hoe evalueert Pensioenfonds ING zijn aanpak van maatschappelijk verantwoord beleggen?”

4 “Wat zijn de wettelijke verplichtingen voor Pensioenfonds ING om maatschappelijk verantwoord te beleggen?”

Column

Wie krijgt er iets bij?

Zeker als u met pensioen bent, begrijp ik goed dat u graag wil weten of uw pensioen van ons Fonds verhoogd wordt. In de cao 2021-2022 van ING Bank is geen loonsverhoging voorzien. Volgt uw pensioen deze loonsverhoging, dan stijgt uw pensioen in elk geval niet deze jaren. Dat is voor het eerst in lange tijd.

Volgt uw pensioen de cao-loonsverhoging van NN Group of de afgeleide prijsontwikkeling, dan is nog onduidelijk of uw pensioen verhoogd wordt. Voor NN Group is er op het moment van schrijven nog geen nieuwe cao. De prijsontwikkeling is pas begin december bekend. Eind december kunt u op www.pensioenfondsing.nl lezen of uw pensioen omhoog gaat, per wanneer en met hoeveel. In januari 2022 informeren we u formeel hierover.

Tot en met 2019 besloot het Bestuur op verschillende momenten in een jaar of pensioenen van groepen deelnemers verhoogd werden. De financiële crisis als gevolg van corona leidde tot flinke turbulentie in onze dekkingsgraden. Bij dergelijke onrust kan gespreide besluitvorming tot verschil in behandeling leiden. Stel dat het in het begin van een jaar goed gaat met onze financiën; het pensioen van een groep deelnemers zou dan verhoogd worden. En stel dat het in de tweede helft van dat jaar financieel minder goed zou gaan, dan hebben andere groepen deelnemers het nakijken.

Precies vanwege dit inzicht besluit het Bestuur nu op één moment over de verhoging van alle pensioenen. En dat is in december. Zo kunnen we ieders belangen beter afwegen; eerlijker voor iedereen.

Wordt een pensioen verhoogd vanwege een cao-loonsverhoging, dan geldt de verhoging wel met terug-

werkende kracht tot het moment waarop de loonsverhoging is ingegaan. Wordt een pensioen verhoogd met de prijsindex, dan geldt deze vanaf 1 januari van het volgende jaar.

Henk Bruins,
Actuaris

“Kan en moet het toeslagenbeleid niet ruimer?”

Dat vroeg Pieter Pouwels ons: “Pensioenfonds ING is een gesloten pensioenfonds én één van de allersterkste in Nederland. Als de laatste deelnemer overlijdt, zitten er nóg miljarden in de pot!” Actuaris Henk Bruins beaamt dat dát niet de bedoeling is.

Wat dan wel? U leest het op www.pensioenfondsing.nl in de nieuwsrubriek.

Verkiezingen Verantwoordingsorgaan Zo'n 100 deelnemers overwegen zich kandidaat te stellen!

Overweegt u dit ook? Meer over de verkiezingen en over wat het betekent om lid te zijn van het Verantwoordingsorgaan leest u op www.pensioenfondsing.nl/vo.

U kunt zich nog tot en met 31 december 2021 opgeven als kandidaat-lid. U doet dat via diezelfde webpagina.

Jongeren tot 35 jaar willen met pensioen als ze 60 zijn

Wilt u dat ook? Check uw mogelijkheden in Mijn Pensioenplan. Ga naar www.pensioenfondsing.nl, log in op Mijn Pensioen.

Ontvangt u pensioen van ons Fonds?

Op deze data betalen we uit in 2022:

- 21 januari 2022
- 23 februari 2022
- 23 maart 2022
- 22 april 2022
- 23 mei 2022
- 23 juni 2022
- 22 juli 2022
- 23 augustus 2022
- 23 september 2022
- 21 oktober 2022
- 23 november 2022
- 20 december 2022

U ontvangt uw pensioen steeds op de 23ste. Is dat in het weekend of valt de 23ste op een feestdag, dan ontvangt u uw pensioen in die maand al eerder.

Als u een buitenlandse rekening hebt, kan het een paar dagen later zijn. Altijd uiterlijk op de laatste dag van de maand.

Andere baan? Uw pensioen verandert ook!

Vaak hoort er een andere pensioenregeling en een ander pensioenfonds, verzekeraar of een ander type pensioenuitvoerder bij.

U kunt uw pensioen van ons Fonds meenemen, maar dat hoeft niet.

Lees meer op www.pensioenfondsing.nl/uit-dienst

Mijn Pensioenplan al gecheckt?

Heel handig als u wilt weten hoe hoog uw pensioen van ons Fonds is en welke keuzemogelijkheden u hebt met dit pensioen. U ziet er wat zo'n keuze betekent voor de hoogte van uw pensioen. Real time en 24/7!

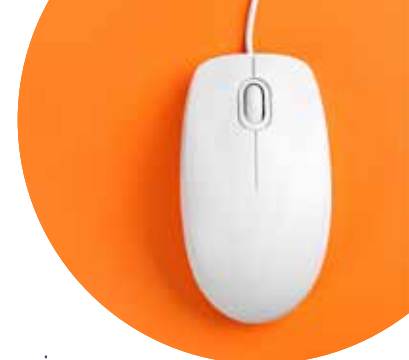
Ga naar www.pensioenfondsing.nl, log in op Mijn Pensioen. U kunt ook direct uw pensioen aanvragen.

Meer dan 48.000 deelnemers ...

... bereiken wij via e-mail. Elke maand komen daar mensen bij.

Hebt u ons uw e-mailadres al doorgegeven? Dat kan eenvoudig door via onze website in te loggen op Mijn Pensioen.

Pensioenfonds ING van plaats 46 naar plaats 29 op de VBDO-lijst

De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) maakte begin november de ranking bekend van de vijftig grootste pensioenfonds. Hierbij ontving Pensioenfonds ING een award voor het fonds dat het meeste vooruitgang heeft geboekt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Pensioenfonds ING staat nu op plaats 29 in dit overzicht. Voor ons een bevestiging dat we op de goede weg zijn.

Nieuwe partner, nieuw adres in het buitenland of nieuw rekeningnummer?

Informeer ál uw pensioenfonds!

Hebt u ook pensioen bij een ander pensioenfonds, bijvoorbeeld bij ING CDC Pensioenfonds of bij NN CDC Pensioenfonds? Informeer dat pensioenfonds dan ook. Vanwege privacywetgeving mogen pensioenfonds uw gegevens niet met elkaar delen.

En de uitslag is!

Resultaten van een breed onderzoek onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van ons Fonds, april-mei 2021.

Pensioengerechtigden:	Gewezen deelnemers:
U gaf ons een 8,4	U gaf ons een 7,5
<ul style="list-style-type: none">● 8,3 voor informatie● 8,3 voor dienstverlening● 93% heeft veel vertrouwen in het Fonds● 81% vindt dat we rekening moeten houden met mens, milieu en maatschappij● 42% vindt wel dat we daar beter over kunnen informeren● 49% vindt dat we uw behoeftes begrijpen	<ul style="list-style-type: none">● 7,3 voor informatie● 7,4 voor dienstverlening● 75% heeft veel vertrouwen in het Fonds● 77% vindt dat we rekening moeten houden met mens, milieu en maatschappij● 72% vindt wel dat we daar beter over kunnen informeren● 26% vindt dat we uw behoeftes begrijpen

Word lid!

Na je vertrek bij ING verandert er veel. Je verzekeringspakket, de personeelscondities en het pensioen. De Vereniging Oud-medewerkers ING (VO-ING) komt op voor jouw belangen. En er zijn aantrekkelijke kortingen op zorg- en schadeverzekeringen.

Verbonden en geïnformeerd blijven

Als oud-medewerker wil je vaak contact houden met oud-collega's. Voor inspiratie en om ervaringen te delen met anderen. De VO-ING biedt hiervoor mogelijkheden via LinkedIn. We organiseren ook bijeenkomsten over vitaliteit, pensioen of erven en schenken. En over cultuur, kunst, digitale alertheid, wonen en woonvormen. Regionaal zijn er activiteiten en excursies. Prima gelegenheden om oud-collega's te treffen.

Via onze nieuwsbrieven en ons digitale magazine 'VO-ING Belang' informeren we de leden over ontwikkelingen bij ING. Samen met VO-NN zijn we gesprekspartner van Pensioenfonds ING.

VO-ING: voor oud-medewerkers en gepensioneerden van ING Bank en ING

Of je pensioen hebt bij Pensioenfonds ING en/of bij ING CDC Pensioenfonds, dat maakt niet uit.

Lid worden? Ga naar vo-ing.nl

Kosten: € 25 per jaar. Op vo-ing.nl vind je het inschrijfformulier en alle informatie over activiteiten, excursies en over de voordelen van het lidmaatschap. Nieuwe leden betalen over het jaar van aanmelding geen contributie.

Je werkt niet meer bij NN Group of haar dochters, maar je voelt je er wel mee verbonden. Vereniging Oud-medewerkers NN (VO-NN) behartigt je belangen.

Wij bieden:

1. Kortingen op zorg- en schadeverzekeringen en op een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen. Zo verdien je je contributie terug.
2. Een netwerk met oud-collega's via (interactieve) bijeenkomsten. Spreekt het sociale je meer aan, dan zijn er de regionaal georganiseerde excursies en samenkomsten.
3. Informatieve bijeenkomsten, zowel digitaal als fysiek, over financiële onderwerpen of over actief en gezond oud(er) worden. En over het NN van nu.
4. Samen met VO-ING zijn we gesprekspartner van Pensioenfonds ING.

Vier keer per jaar een online ledenmagazine

met meer informatie over de belangenbehartiging en met interviews met voormalige collega's.

Via onze website www.vo-nn.nl

blijf je op de hoogte van bijeenkomsten, excursies en bijzondere aanbiedingen.

Lid worden? Ga naar vo-nn.nl

Voor oud-NN'ers, of je al met pensioen bent of nog niet, met focus op 50+. Het eerste jaar is gratis; daarna kost het een paar tientjes per jaar. Op www.vo-nn.nl vind je het inschrijfformulier en informatie over activiteiten, excursies en over de voordelen van het lidmaatschap.

Het is uw vermogen, dus uw mening telt!

Boudewijn en Jaap geven hun mening over verantwoord beleggen

Ons belegd vermogen omvat € 31,6 miljard en dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Om alle pensioenen ook in de toekomst te kunnen betalen is rendement nodig. Dat willen we op maatschappelijk verantwoorde wijze behalen. Want, met dit bedrag hebben we invloed op de wereld. En omdat dit vermogen van en voor u is, bepalen we samen met u hoe we deze invloed inzetten. Boudewijn Liesker en Jaap van der Pol delen hier alvast hun mening.

Het thema Klimaat & Milieu krijgt wereldwijd steeds meer aandacht. Maar u gaf in 2017 aan dat u ook mensenrechten, arbeidsomstandigheden, anti-corruptie en gezondheid erg belangrijk vindt. Zo belegt Pensioenfonds ING met aandacht voor deze thema's en met voldoende rendement om onze financiële doelen te behalen. In 2022 volgt nieuw onderzoek, zodat het Fonds met zijn beleggingsbeleid blijft aansluiten bij uw wensen.

'Fatsoenlijk beleggen'

In 2019 vroegen we deelnemers hoe zij aankijken tegen het risico dat genomen wordt met het vermogen. Hoe groot mag dat zijn? Uit de groepsgesprekken bleek dat het streven zou moeten zijn dat je terugkrijgt wat je hebt ingelegd, liefst met voldoende rendement om het pensioen te kunnen verhogen. Extra rendement vonden de mensen niet zo nodig. Wel fatsoenlijk beleggen, zonder negatieve impact op mens en milieu.

Elk kwartaal up-to-date met de e-mailservice!

Pensioenfonds ING rapporteert elk kwartaal de hoogte van het belegd kapitaal en het rendement. Per thema leest u over onze dialoog met bedrijven en ons stemgedrag.

Abonneer u op www.pensioenfondsing.nl en scroll hiervoor naar beneden.

"Durf anders te zijn dan de rest"

Jaap van der Pol

"Ik roep op tot daadkracht"

Boudewijn Liesker

Rendement in 2020: 9,1%

Het resultaat op de beleggingen van Pensioenfonds ING was in 2020 een rendement van 9,1%

U leest meer over de financiële resultaten van het Fonds in het verkort jaarverslag 2020, te vinden op www.pensioenfondsing.nl/verkort-jaarverslag

Wilt u meepraten over maatschappelijk verantwoord beleggen? Meldt u dan aan voor de klankbordsessies!

Vijf tot tien deelnemers praten samen met een bestuurder en met één of enkele medewerkers van het Bestuursbureau.

- Een gesprek van één tot anderhalf uur, eens per twee maanden.
- We starten begin 2022 en gaan er tot de zomer van 2022 mee door.
- In eerste instantie online; later wellicht ook op locatie.
- We bespreken maatschappelijk verantwoord beleggen; later eventueel ook andere onderwerpen.

Interesse om met ons in gesprek te gaan? Meldt u dan aan via communicatie@pfing.nl.

Boudewijn Liesker

Customer journey expert
bij ING Business Banking.

Woont in Ouderkerk a/d Amstel.

Geniet van wandelingen met zijn pre-corona-hond Cees, een Hollandse smous die ook op de Nachtwacht te zien is.

Is als voetbalfan bij menige wedstrijd van Ajax te vinden.

“Ik hou van geschiedenis. Ouderkerk a/d Amstel is de basis van waaruit Amstelveen en Amsterdam zijn ontstaan. Dat is begonnen bij een kerkje op een terp. Onderzoek naar de kerkheuvel geeft aan dat er in 1100 al een kerkje stond.”

BOUDEWIJN LIESKER,
CUSTOMER JOURNEY EXPERT BIJ ING

“Tijd om volledig te vergroenen”

“**Natuurlijk moet Pensioenfonds ING** maatschappelijk verantwoord beleggen! Dat draait voor mij om het milieu, om mens & maatschappij en om behoorlijk bestuur. Werknemers in een bedrijf moeten behandeld worden zoals wij ook zelf behandeld willen worden.

Het Fonds heeft tot nu toe veel goeds gedaan. Het staat er financieel goed voor en dat is mooi. Maar nu is het tijd om een andere weg in te slaan en volledig te vergroenen. Ik roep op tot daadkracht. Als werknemer van ING moet ik mijn doelen SMART maken; doe dat dan als Fonds ook! Oké, je gaat minder beleggen in fossiele industrieën, maar wanneer neem je daar dan echt afscheid van? Over drie jaar of over vijf jaar? Ik snap dat het niet in één keer kan. Je moet er naartoe werken. Maar maak daar dan een plan voor, met concrete stappen. Ga eens voorop lopen! Dát zou me trots maken.

Ik ben van de naoorlogse generatie en wij hebben enorm veel geluk gehad. We hebben de groei meegemaakt. Maar steeds streven naar economische groei is een soort piramidespel geworden, waarin zorg voor milieu, mens & maatschappij en voor behoorlijk bestuur ontbreken. Wat betekent dat voor de wereld voor onze kinderen. Gaan zij even veel verdienen? Kunnen zij nog een huis kopen? Is hun leefomgeving nog wel zo fijn als we de klimaatdoelen niet halen? Anderen beslissen over de toekomst van de jongeren. Ik vind dat wij ook iets kunnen en moeten doen. Hebben we die voortdurende groei echt nodig? We hebben het toch al heel goed.

Ik doe mijn best om minder energie te gebruiken. Want daar draait het om: niet alleen andere energie, maar ook minder. Het huis geïsoleerd, de verwarming een graadje lager, zonnepanelen op het dak. En over een paar jaar een kleine elektrische auto. Daar spaar ik voor. Ik ben een echte Ajax-fan, maar ik zeg toch: geen woorden, maar daden! Dat doe ik privé, en dat verwacht ik ook van het Fonds.”

JAAP VAN DER POL,
WOONT IN KUCHING, BORNEO (MALEISIË)

“Beheer mijn geld, niet mijn politieke opvattingen”

“Uiteraard moet Pensioenfonds ING bij het beleggen rekening houden met wat maatschappelijk verantwoord is. Het spreekt voor zich dat je niet belegt in bedrijven die zich schuldig maken aan kinderarbeid. Je belegt alleen in een bedrijf dat zich houdt aan wat algemeen ethisch geaccepteerd is; daar ben ik het zeker mee eens. Dan is een bedrijf al een steunpilaar voor de samenleving. Goed zijn werk doen, goed voor medewerkers zorgen en hen een privéleven gunnen. Dat is wat mij betreft voldoende maatschappelijk verantwoord.

Maar ik wil dat het Fonds mijn geld beheert en niet mijn politieke opvattingen. Politiek gerelateerde kwesties zijn sowieso al een onderdeel van de risicoafweging bij beleggen. Daar is geen extra aandacht voor nodig in de vorm van beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen.

Ook economische drijfveren vind ik niet thuishoren in dat beleid, zeker als ze ethisch niet verantwoord zijn. Kijk naar groene energie. De energiesector wordt zwaar gesubsidieerd om groene energie te leveren en de burger draait daarvoor op via de belastingen. Dat vind ik ethisch onverantwoord. Wat ook echt niet hoeft: beleggen in bedrijven om stikstofdoelen te halen. De klimaatdoelen zitten de huizenbouw en de boeren in de weg. Dit moet je toch niet willen steunen?

Ik vind het heel erg belangrijk dat het rendement goed is. En vooropgesteld: het Fonds doet het ontzettend goed. Kijk maar naar de kwartaalberichten. Ik zou ze graag mijn spaargeld laten beleggen. Op dat vlak kan ik het Fonds echt niet adviseren. Wel zou ik willen zeggen: blijf weg van de trend om je politiek te engageren en durf anders te zijn dan de rest.

Mijn vrouw en ik zijn fulltime vrijwilliger bij twee Leger des Heils kindertehuizen in Kuching, Borneo. Ik doe daar het onderhoud aan het gebouw, loodgieterswerk en elektra. 's Middags geef ik les aan examenkandidaten, in exacte vakken en Engels. Het geeft ons veel voldoening.”

Jaap van der Pol

Tot 2013 Manager Operational
Risk Management

Sinds 2013 met pensioen.

Woont in Kuching, Borneo (Maleisië).

“Ik ben de *fun uncle*; ik ga regelmatig fietsen met de kinderen. Het vrijwilligerswerk geeft ons veel voldoening.”

Hoe gaat maatschappelijk verantwoord beleggen in zijn werk?

En wat hebben we bereikt?

Maatschappelijk verantwoord beleggen, je kunt er veel over praten, maar hoe werkt het en wat hebben we het afgelopen jaar bereikt? Om met Boudewijn Liesker (p. 12) te praten: geen woorden, maar daden!

Deze stappen zetten we

Het Fonds stelt zich op als een betrokken aandeelhouder. We kunnen op verschillende manieren aangeven welke verandering we voorstaan:

Dialogoog

Het Fonds gaat de dialoog aan met bedrijven waarbij verandering gewenst is en waarbij de kans van slagen het grootst is. Dat heet 'engagement'.

Stemmen

Het Fonds stemt op aandeelhoudersvergaderingen.

Monitoren

We monitoren de voortgang in relatie tot de doelen.

Uitsluiten

Onvoldoende voortgang? Dan kunnen we het bedrijf uitsluiten.

Robeco is partner van het Fonds

Zij stemmen en zij voeren de dialoog met bedrijven. Zo bundelen we onze krachten met Robeco en met andere institutionele beleggers.

Doing good

Sinds 2020 heeft het Fonds CO₂-reductiedoelen voor alle aandelenportefeuilles.

De CO₂-uitstoot per euro omzet is met meer dan 50% geslonken.

Oproep aan farmaceuten

Samen met andere investeerders riep Pensioenfonds ING in 2020 farmaceuten op om internationaal samen te werken bij de bestrijding van corona. Er werd benadrukt dat het vaccin beschikbaar moet komen voor een breed publiek en dat geld daarbij niet voorop moet staan.

Casus

Wij stemden tegen

Op 14 oktober 2021, tijdens de jaarvergadering van BHP Group Plc, een Australisch mijnbouwbedrijf.

Reden:

er wordt te weinig gedaan aan CO₂-reductie om de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs te kunnen halen. Door tegen te stemmen willen we het bedrijf stimuleren om meer te doen.

Do no harm

Uitgesloten zijn bedrijven in:

Tabak

Olie uit teerzanden

Steenkolen

Controversiële wapens

Niet-gecertificeerde palmolie

Bedrijven die de UN Global Compact en OECD richtlijnen schenden, worden ook uitgesloten.

Uitgesloten

Sinds 2020 sluiten we veel meer bedrijven uit die zich op de een of andere manier bezig houden met fossiele brandstoffen. De criteria daarvoor zijn aangescherpt. Zo beleggen we niet meer in bedrijven die hun omzet voor 10% of meer uit kolencentrales halen.

Het Fonds sluit palmoliebedrijven uit wanneer zij hun palmolieplantages niet duurzaam beheren. Op dit gebied is Pensioenfonds ING een voorloper.

Casus

Norilsk Nickel

Russisch mijnbouw bedrijf (nikkel, platinum, koper), wordt uitgesloten in de volgende update van de uitsluitingenlijst.

Reden:

grove milieuschendingen, onder andere lekkages van dieselolie in arctisch gebied.

G4S

Grootste beveiligingsfirma ter wereld, beheert onder andere gevangenis, is uitgesloten.

Reden:

te veel gevangenen in één gebouw, te weinig personeel, personeel wordt niet goed getraind om aan de ethische standaarden te voldoen.

Ondanks meerdere gesprekken doen deze bedrijven niet genoeg om dit in de toekomst te voorkomen.

Specifieke landen

Er zijn 15 landen uitgesloten, waaronder Jemen, Syrië, Myanmar en Afghanistan.

Reden:

schendingen van mensenrechten, gewapende conflicten of ingestorte overheid ('failed state').

Oproep aan bedrijven in Myanmar

We financieren niet het land Myanmar, maar wel bedrijven die zaken doen in Myanmar. Na de militaire coupe van 1 februari 2021 heeft Pensioenfonds ING hen samen met andere investeerders aangespoord om misstanden in kaart te brengen en deze waar nodig te bestrijden.

"Geef de aarde door, dat is ons motto"

Meer lezen?

Op www.pensioenfondsing.nl vindt u veel extra informatie over maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsplan bijvoorbeeld, en de complete lijst met uitgesloten bedrijven en landen.

U vindt er ook de stem-database waarin u ziet hoe het Fonds heeft gestemd op alle aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin we beleggen. Heeft een bedrijf uw speciale aandacht en beleggen wij daarin, dan kunt u opzoeken hoe we daar hebben gestemd.

Op de hoogte blijven?

Abonneer u dan op onze digitale nieuwsbrief. 4x per jaar in uw mailbox!

Via www.pensioenfondsing.nl kunt u zich abonneren. Scroll naar het einde van de pagina.

<KIX-CODE>
<NAAM>
<ADRES>
<PC + WOONPLAATS>
<LAND>

Vragen? Wij helpen u graag!

Carolijn en haar collega's beantwoorden graag uw vragen. Zo kunt u ons bereiken:

 pensioenloket@pensioenfondsing.nl

 088 - 116 2405, elke werkdag van 8.30 tot 17.00 uur.

 www.pensioenfondsing.nl: u kunt chatten via de website of u gebruikt het contactformulier om ons uw vraag door te geven.

